

Skabelsen af nye Embeder, nye Embedsmænd og høie Titler. Saaledes som Forslaget foreligger her, gjør det et stærkt Indtryk af, at Hovedtingen er, at der bliver en kostbar Bygning og mange fornemme Lærere til et ingenlunde overvældende stort Antal Elever; særlig vanskelig vil man faae et stort Antal Elever af den Klasse, for hvilken Skolen dog nærmest maa være beregnet. Det ser lidt fattigt ud, naar man ser de Summer, der skulle anvendes paa Bygninger, Lektorer, Professorer, Inspektorer o. s. v., saa at se, at det Hele, der kan gives til den ubemidlede Del af Befolkningens Sønner, kun vil være saa meget, at der kan tilstaa indtil en Fjerdedel af Eleverne fri Undervisning og indtil Halvdelen af disse igjen et maanedlig Bidrag i Penge. Derjom man gik en noget anden Vej og tog de betydelige Kapitaler, her er Tale om, baade dem, der nu skulle bevilges, og dem, der staa i den nuværende Anstalt, og anvendte det Hele paa en af Domænerne eller et andet Sted, som Staten har fuld Raadighed over, tror jeg, at der til overordentlig stor Nytte for Landbruget vilde kunne anbringes en Landbohøjskole der. Jeg tror ogsaa, at man derved vilde undgaa det, der kunde synes at have været medvirkende Aarsag til den foreslaaede Ordning af denne Sag, det, der saa stærkt er blevet urgeret ved en anden Sags Behandling, nemlig den honette Ambitions. Jeg tror, at denne er en aldeles overflødig Ting ved Landbrugsskolerne, og at der burde undgaaes at offere til den denne Lov, saaledes at denne virkelig kunde blive til frugtbringende Nytte for hele det store Jordbrug, der repræsenteres af de mindre bemidlede Familier. At der absolut skulde være en saa fornem Anstalt som denne, indser jeg ikke Nødvendigheden af, tværtimod tror jeg, den vilde være til Skade i allerhøieste Grad. Den eneste Indvending, jeg har hørt imod, at Anstalten forelægges ud paa Landet, er den, at den derved fjernes noget fra de offentlige Bibliotheker og andre offentlige Hjælpe midler, samt den, at man vilde kunne vente at faae Lærerne noget billigere paa Landbohøjskolen, naar de ikke behøvede udelukkende at leve af deres Pension som saadan. Jeg tror, at det vil være i overordentlig høi Grad i Sagens Snieresse, hvis man vilde se bort fra Vønnings-spørgsmaalet og sige: De Folk, der skulle anvendes paa Landbohøjskolen, skulle have den Løn, som de behøve for at leve, men saa lægge vi ogsaa Anstalten, hvor den kan gjøre mest Nytte. Der er ikke nogen Tvivl om, at naar vi gjorde det, vilde man kunne stille Betingelserne for de Elevers Ophold.

der skulde søge Lærdom derude, langt heldigere end nu, thi selv om kun en Ottendedel kunde faae lidt maanedlig Understøttelse, vilde det dog være et Fremskridt; som det er nu, er der ikke mange Familier, der have Raad til at sende deres Sønner til Hovedstaden for at modtage den Undervisning i Landbrug, som de skulde have. Der er en Ting til, som jeg vil i denne Forbindelse tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, og det er den overordentlig store Nytte, som Landbohøjskolen har gjort vort Landbrug ved de Forsøg, den har anstillet. Disse have imidlertid maattet være meget begrænsede paa Grund af Mangel dels paa tilstrækkelige Midler, dels paa Plads. I det Dieblik Landbohøjskolen blev lagt ud paa en af Domænerne, vilde man faae rigeligere Plads, saa at man ikke behøver at generes i Henseende til Benyttelse af de fornødne Grunde, og da man tillige vilde kunne bygge billigere, vilde det være meget lettere end nu at forbinde omfattende Forsøgsstationer med Landbohøjskolen. Jeg tror ikke, at man i al Umindelighed kan faae den theoretiske Undervisning til at gaa jevnfides med den praktiske Gjerning, men det vilde dog være til overordentlig stor Nytte for den theoretiske Undervisning, om vi i den samme Bygning, hvor denne gives, kunde anstille de Forsøg, som ere af Bigtighed for Landbruget. Jeg skal derfor henstille til det eventuelle Udvalg, om der kunde gives den Sum, der paataenkes anvendt, i Forbindelse med den Sum, Landbohøjskolen repræsenterer, en lidt anden Anvendelse, hvorved der tages mere Hensyn til dem, der søge Skolen, end til dem, der skulle lede Undervisningen, og hvor der tages mere Hensyn til det praktiske Udbytte for Landbruget, end man efter min Mening har gjort i det foreliggende Forslag.

Saug: Efter at have hørt det særdeles kyndige Foredrag, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har holdt, kunde jeg i Grunden gjerne have tiet stille, men da jeg nu en Gang har forlangt Ordet, vil jeg dog sige nogle Ord. Det er jo mange Penge, der efter dette Forslag forlanges til Landbrugets Oplysnings Fremme, og jeg mener ogsaa, at vi bør give mange Penge til Landbrugets Oplysnings Fremme, men ikke paa den Maade, som her er foreslaet. Landbohøjskolen har i de 28 Aar, den har bestaaet, kostet mange Penge, og jeg indrømmer, at den har gjort Landbruget en hel Del godt, baade direkte og endnu mere indirekte, men jeg spørger, om der er noget Forhold mellem de Summer, vi have offret